

CAPUT. IV.

De juribus competentibus Episcopo & Patronis
circa ipsam Ecclesiam patronatam.

CUM praeter processionis aditum id est Jus Patronatus ut ait GLOSSA ad *C. piae mentis* nihil fundatores proprii Juris in Ecclesiis habeant *C. Cita- to & C. frigentius C. 16. Iff. 7.* ipsaeque cum dotibus in Episcopi potestate consistant *C. 10. Q. 1. C. 2. & 6.* ac ab eo jura earundem ordinari & bona administrari debeant *C. 3. & 5. eadem causa*, hinc salvo jurep. Episcopus eadem, quae in aliis Ecclesiis peragere, & hic facere potest, undè illas visitare, abusus emendare, defectus ministrorum corrigere, & ut officium divinum ritè peragatur, & onera foundationum debitè adimpleantur, invigilare potest, cum haec de jure Episcopo facere incumbant, TRIDENT. *Sess. 21. C. 8. & Sess. 22. L. 8.* & per ea jusp. non laedatur.

Econtra ea, per quae jus patronatus vel directè vel indirectè auferretur aut laeditur, Episcopis interdicta sunt *C. Monasterium C. 16. Q. 7.* accedit, quod ultimis voluntatibus, ex quibus communiter procedunt tales foundationes, Episcopus derogare nequeat *C. tua nobis de test.* nec ille jus alicui sub approbatione Papae, quale est jusp. concessum auferre aut illi ex parte derogare possit, cum hoc sit solius principis summi ut ait GLOSSA in *L. Constitutus de relig.*

Undè sequitur, quod Episcopus non possit invito patrono extra casum magnæ utilitatis vel necessitatis beneficium suppressere, aut dotem ejus diminuere, illud alteri accessorie unire, aut pensione aliqua gravare, nam per suppressionem, aut unionem accessoriam tollitur beneficium, fundamentum jurisp. per diminutionem dotis autem & per impositionem pensionis, fit praejudicium patrono, cum beneficia gravata, aut quorum dos imminuta non ita aestimentur ut alia, quod ipsum quo ad suppressionem & unionem jam extra omne dubium est ob C. 15. TRIDENT. Sess. 24. & declarationem consilii ad C. 5. Sess. 21.

Dixi extra casum, nam tunc illa invito patrono ab Episcopo peragi posse censent communiter Doctores, quos citat LAYMAN de Eccles. benef. L. 4. tract. 2. 6 13. N. 12., eo quod patronus tunc censeatur irrationabiliter invitus.

An autem Episcopi possint mutare leges fundationis, de eo jam supra C. 3. dictum est, cui addendum primò, quod si leges respiciant cultum divinum, vel memoriam defuncti, aut commodum familiae ipsae etiam consentiente patrono alterari non possint, nam piam & honestam fundatorum voluntatem observari naturalis aequitas postulat C. 13. Qu. 2. C. 4. L. 1. Cod. de S. S. Eccles. auth. de nup. s. disponat secundò si leges dubiae sint, eas interpretari possit & debeat Episcopus j. TRIDENT. Sess. 22. C. 8.

Quaeres si Ecclesia aliqua vel simplex vel parochialis erigatur in collegiatam invito patrono laico Pontifice (Episcopus enim non potest similem erectionem facere ut declaravit congregatio concilii, quam in terminis citat LEUR. Sess. 2. S. 2. de alte Q. 964. N. 2.) an patrono inquam salvum maneat jus patroni?

Rs.

Rs. affirm. etiam quò ad praelaturam, eo quod patrono competiit antè erectionem jus nominandi rectorem, huic juri nunquam censeatur derogare Papa, nisi signanter exprimat, GLOSS. ad L. 25. & *Abbas. ibid.* non obstat, quod Praelatus eligi debeat, id enim intelligendum regulariter & nisi de alià mente Pontificis constet, aut in fundatione cum consensu Episcopi id jus sit exceptum, quod fieri posse innuit C. 25. in verbis: *nisi alitet* & docet COVARR. p. 2. S. 10. de *jurep. citans* ROCHUM, LAMBERT & CARD. DE LUCA.

Q. 2dò An per unionem factam beneficii patronatus cum libero invito Patrono amittatur jus. Rs. imprimis tales uniones esse Episcopis prohibitas per conc. TRID. Sess. 7. C. 6. & Sess. 24. C. 13. Rs. 2dò si tamen illae à Papà factae fuerint, dico extinguì jus. in veteri beneficio, eo quod ipsum extinguatur, ac nunquam amplius vacare dicatur, & consequenter nec conferri possit, sed transferri ad ipsum beneficium liberum, cui unio facta, nisi jurip. antiquo expressè sit derogatum in instrumento unionis, ita COVARR. *Tract.* 2. C. 36. N. 11. dicens esse communem opinionem & GLOSS. communiter recepta in *Clement. 2. de praeb.*

Nunc de Juribus Patronorum paucis dicendum restat, unde sit conclusio patronis competit jus animadvertendi in conservationem locorum à se vel parentibus in Ecclesiam collatorum eaque patrocinandis ita conc. TOLET. 61. & 2. unde postea gloriosum nomen patronorum consecutos esse tradit VAN ESPEN P. 2. Tit. 25. L. 1.

Ad ductum hujus concilii possunt patroni curam habere, ut bona Ecclesiae conserventur, Dos beneficii

non alienetur, fundatio & cultus divinus exactè observetur, imò delinquentes Clericos fraternè corrigere, aut Episcopo corrigendos denunciare j. C. 1. *Conc. Tolet. 1mi*, hoc tamen praetextu non possunt ipsi Jurisdictionem aliquam in Clericos sibi arrogare *Contra C. 8. de jud.* nec sacramentorum administrationi aut Episcoporum visitationi se immiscere contra *TRID. Sess. 24. C. 3.* nec in perceptione fructuum beneficiorum se ingerere, sed illos liberè rectoribus distribuendos relinquere debent *TRID. Sess. 25. C. 9.*

Ulterius si fundator ipsis reservavit fructus aliquos ex beneficiis, quod fieri posse (cum & censum ipsis imponere potuit *C. 16. de Cens.*) patet ex *C. praeterea de jurop.* hos ipsi exigere possunt, non tamen iis permissum est nova onera etiam cum consensu Episcopi beneficiis imponere, cum non possint voluntatem defuncti circa Deo dicata immutare, cum hoc soli Papae sit reservatum, nec de antiquis oneribus quidquam remittere *TRID. Sess. 25. C. 5.* nec reducere onera missarum in fundatione appositarum, licet reditus sint valdè tenues, uti censuit *congregatio concilii ad Sess. 25. C. 4.*

Deinde competit Patrono jus praesentandi Clericos ad beneficia, non tamen, nisi aliter cautum in fundatione, rectorem in collegiatâ, cum hoc pertineat ad ipsum collegium *Cap. 25. b. P.* nec ponere custodem aut oeconomum in Ecclesia, cum hic ex proprio Clero eligi debeat *C. 16. Qu. 7. C. 21.*

Dixi Jus praesentandi, nam instituere non potest, cum Institutio de Jure pertineat ad Episcopum *C. 3. de Instit.* nec conferre beneficium *C. quod autem C. transmissae*, unde collatio si quae facta, nulla est, cum ut ait *PAPA C. 5. b. T.* pro non dato habeatur,

tur, quod ab illo datur, qui non potest de jure donare, adeò ut nec collatio valeat in vim praesentationis ut patet ex *Citat. C. transmissae*.

Quaeres quis institui debeat, si plures praesentati existant? *Rs.* si plures isti habent aequalia merita & suffragia, tunc sive hi ab uno, sive à pluribus praesentati existant, datur locus gratificationi *dist. 63. C. si forte, C. 25. de jurep.* si verò habeant inaequalia merita & suffragia, ille praefendus, qui majoribus juvatur meritis & plurimorum approbatur assensu *C. quoniam.* rursus si habeant aequalia suffragia, sed inaequalia merita, erit dignior praefendus *argum. C. si forte dist. 63.* ubi metropolitano praecipitur praeferre electionem dignioris, quia maximè decet, ut in jure electionis praeferatur is, qui Ecclesiae utilior & convenientior est, & cavetur fieri ordinatio illius, qui non fuit postulatus, & ob hanc rationem puto etiam Episcopum, dum duo aequaliter sunt, à diversis patronis praesentati, non posse instituere tertium aliquem, contrarium sentiunt *AZOR, VASQUETZ,* quorum tamen sententiam amplector, ubi urget gravis ratio scandali, cum propter hoc saepius à Jure stricto recedatur *C. 3. h. T.*

Si deniquè habeant aequalia merita, sed inaequalia suffragia, ille praeferri debet, qui majora habet suffragia, quod etiam procedit de casu, ubi praesentatus à minore parte esset magis habilis *LOTTER L. 2. Qu. 34. N. 33.* citans *LAMB. GARZ. & ROTAM in Pampill. Parochialis 26 July 1626.*